

Omówienie zagadnień podatkowych związanych z notowanymi na TGE i rozliczonymi przez IRGIT instrumentami

Agnieszka Zdanowska, Dyrektor
Finansowy IRGIT, TGE

Agnieszka Wesołowska, Doradca
Podatkowy IRGIT

UJEMNE CENY ENERGII wprowadzenie

- ◆ na rynkach giełdowych Unii Europejskiej dotyczących energii występuje przewaga podaży energii elektrycznej nad popytem. W bezpośrednim sąsiedztwie Polski nadmiar mocy występuje w całej Skandynawii, Czechach, Słowacji, oraz w Niemczech,
- ◆ przykładowo: 8 maja, o godz 14, w Niemczech aż 94,9 proc. zapotrzebowania na energię zostało pokryte przez odnawialne źródła energii, co skutkowało zanotowaniem ujemnej ceny energii w wysokości - 155,52 euro za MWh, w tym samym czasie ceny na rynku dnia następnego wyniosły - 130,09 euro za MWh,
- ◆ ceny były także niższe, przykładowo, na rynku niemieckim w dniu 25 grudnia 2012 roku o godzinie 2 nad ranem zanotowano cenę energii -222 euro za MW,
- ◆ w perspektywie czasu przewiduje się, że zjawisko to może pojawić się na rynku TGE.

UJEMNE CENY ENERGII

zasady rozliczania

- ♦ art. 29 ust. 1 ustawy o podatku VAT, podstawą opodatkowania jest obrót . Obrotem jest kwota należna z tytułu sprzedaży pomniejszona o kwotę należnego podatku
- ♦ podstawa opodatkowania podatkiem VAT może być jedynie wartością dodatnią. W przypadku dokonywania sprzedaży po cenach ujemnych, nie występuje pojęcie odpłatności, a w konsekwencji, nie można wyróżnić obrotu, który byłby podstawą opodatkowania. *(dlatego też należało znaleźć taki sposób, techniczny, ale i podatkowy, który pozwalałaby na prawidłowe rozliczenie takiej transakcji, tak pomiędzy stronami transakcji, jak i z uwagi na przepisy prawa podatkowego)*
- ♦ Interpretacja DIS w Warszawie IPPP3/443-286/13-2/SM.
- ♦ w drugiej interpretacji, IPPP3/443-286/13/14-5/S/SM, DIS zgodził się, że prawidłowym sposobem rozliczenia ujemnych cen energii przez IRGiT będzie wystawienie faktury VAT na rzecz sprzedającego energię po cenach ujemnych, (również w systemie samofakturowania). Uzasadnione to zostało tym, że ze względu na większą podaż nad popytem, to *de facto* sprzedawca będzie płacił za odbiór energii, a IRGiT będzie wystawiać fakturę za wyświadczone usługi,
- ♦ w przypadku sprzedaży energii po cenach ujemnych transakcja taka będzie dla potrzeb podatku VAT, jak również rozliczeń, traktowana jako świadczenie usług *(tak jak obecnie ma to miejsce na gruncie prawa niemieckiego i luksemburskiego).*
- ♦ podstawą opodatkowania dla potrzeb podatku VAT będzie kwota wynikający z faktury wystawionej przez świadczącego usługę polegającą na odbiorze energii elektrycznej,
- ♦ interpretacja ta została wydana po wyroku prawomocnym WSA w Warszawie III SA/Wa 2602/13.

HANDEL UPRAWNIENIAMI DO EMISJI CO2

wprowadzenie

- ♦ w jaki sposób rozliczane będą transakcje dokonywane na planowanej platformie aukcyjnej TGE dotyczące praw do emisji CO2?
- ♦ wątpliwości podatkowe dotyczą przede wszystkim tego, czy prawa do emisji CO2 należy traktować jako instrument finansowy czy też towar giełdowy dla potrzeb podatku VAT?
- ♦ wątpliwości również dotyczą tego, kto jest dysponentem praw do emisji, i kto w konsekwencji występuje w roli ich sprzedawcy/dysponenta?

HANDEL UPRAWNIENIAMI DO EMISJI CO2

scenariusze podatkowe

- ◆ **Scenariusz 1: stosowanie zwolnienia w odniesieniu do transakcji dokonywanych na rynku praw do emisji CO2**
- ◆ podstawa prawna: art. 43 ust. 1 pkt 41 ustawy o VAT zwalnia się z tego podatku usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie,
- ◆ stanowisko niepoprawne według DIS.

- ◆ za takim wnioskiem przemawia umiejscowienie przepisów w prawie wspólnotowym odnoszących się do prawa do emisji CO2. Wszelkiego rodzaju transakcje na tych instrumentach określone są na zasadach właściwych dla transakcji dotyczących instrumentów finansowych. Więcej, sam rynek praw do emisji, jak również planowana platforma aukcyjna, określone zostały w oparciu o przepisy odnoszące się do rynku finansowego. Nie powinno więc budzić wątpliwości, że prawa do emisji CO2 funkcjonują na rynku finansowym, i dla potrzeb podatku VAT powinny być traktowane na równi z innymi instrumentami.

HANDEL UPRAWNIENIAMI DO EMISJI CO2

scenariusze podatkowe

- ◆ **Scenariusz 2: stosownie zasad odwrotnego obciążenia do transakcji dokonywanych na rynku praw do emisji CO2**
- ◆ Izba planuje następujące zasady rozliczania:
 - faktura będzie wystawiana przez Izbę na rzecz członka będącego polskim podatkiem podatku VAT mającego miejsce siedziby działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, z zastosowaniem zasad *reverse charge* na mocy przepisu art. 17 ust. 1 pkt 8 ustawy o VAT. Nabywca w takim przypadku będzie zobowiązany rozliczyć podatek VAT na zasadach odwrotnego obciążenia,
 - faktura będzie wystawiana przez Izbę na rzecz członka zarejestrowanego dla potrzeb świadczenia usług w Unii Europejskiej, posiadającego ważny i aktualny numer VAT UE, posiadającego miejsce siedziby działalności gospodarczej, lub stałe miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania poza Polską, z zastosowaniem zasad *reverse charge* na mocy przepisu art. 28b ustawy o VAT. Nabywca w takim przypadku będzie zobowiązany rozliczyć podatek VAT na zasadach odwrotnego obciążenia.
- ◆ Jedynym przypadkiem, w którym Izba zobowiązana byłaby do wystawienia faktury VAT z wykazaniem podatku VAT należnego byłaby konieczność udokumentowania transakcji dokonywanej na rzecz podmiotu, nie posiadającego statusu podatnika podatku VAT. W takim przypadku, zgodnie z przepisem art. 28c ustawy o VAT miejscem świadczenia usług na rzecz podmiotów niebędących podatnikami jest miejsce, w którym usługodawca posiada siedzibę działalności gospodarczej. Z uwagi jednak na charakter rynku praw do emisji CO2, taki przypadek nie może w praktyce wystąpić.

HANDEL UPRAWNIENIAMI DO EMISJI CO2

opłaty

- ♦ Izba planuje stosowanie zwolnienia w podatku VAT dla własnych usług polegających na rozliczaniu transakcji na rynku praw do emisji CO2,
- ♦ stanowisko takie jednak nie zostało zaaprobowane przez DIS, które zostało zaskarżone do WSA w Warszawie. W dniu 22 czerwca 2016 roku WSA wypowie się w tej sprawie*.
- ♦ do czasu otrzymania formalnego potwierdzenia prawidłowości stosowania zwolnienia w podatku VAT, opłaty będą traktowane jako opodatkowane podatkiem VAT na zasadach ogólnych.

**Z uwagi jednak na praktykę innych państw członkowskich jak również zasady stosowania zwolnienia na rynku RTT przez Izbę, co zostało zatwierdzone przez NSA w Warszawie, należy spodziewać się, że Izba będzie uprawniona do stosowania zwolnienia.*

FATCA wprowadzenie

- ◆ FATCA to ustawa o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych (ang. Foreign Account Tax Compliance Act), która została uchwalona przez Kongres Stanów Zjednoczonych w dniu 28 marca 2010 roku,
- ◆ celem tego amerykańskiego aktu prawnego jest zapobieganie ukrywaniu dochodów przez amerykańskie osoby, przede wszystkim poprzez wykorzystanie zagranicznych instytucji finansowych oraz tworzenie nielegalnych struktur optymalizacji podatkowej,
- ◆ na mocy tej regulacji, wprowadzono podatek sankcyjny w wysokości 30% kwoty płatności dokonywanej na rzecz podmiotu, na zasadach niezgodnych z przepisami FATCA,
- ◆ w Polsce postanowienia FATCA zostały implementowane na mocy Umowy FATCA z dnia 25 czerwca 2015 roku, oraz ustawy FATCA z dnia 1 grudnia 2015 roku, wraz z czterema rozporządzeniami wykonawczymi Ministra Finansów.

FATCA

finansowy podmiot raportujący

- ◆ Izba jako finansowy podmiot raportujący dla potrzeb FATCA
 - ◆ Na mocy FATCA zobowiązane do raportowania są między innymi „raportujące polskie instytucje finansowe”.
 - ◆ Przez instytucję finansową rozumie się:
 - instytucję powierniczą,
 - instytucję depozytową,
 - podmiot inwestujący, który oznacza każdy podmiot, który prowadzi działalność (lub jest zarządzany przez podmiot prowadzący działalność) w zakresie jednej lub większej liczby następujących czynności lub operacji wykonywanych na rzecz lub w imieniu klienta:
 - a) obrót instrumentami rynku pieniężnego (czekami, weksłami, certyfikatami depozytowymi, derywatami lub podobnymi instrumentami), obrót walutą, instrumentami odzwierciedlającymi kurs walut, wartość indeksów giełdowych lub stóp procentowych, obrót zbywalnymi papierami wartościowymi lub kontraktami na wartość surowców, lub
 - b) zarządzanie indywidualnym lub zbiorowym portfelem aktywów, lub
 - c) inne formy inwestowania, zarządzania lub dysponowania środkami pieniężnymi lub niepieniężnymi w imieniu innych osób.
- przy czym powyższe postanowienia powinny być interpretowane w sposób zgodny z określeniami użytymi dla ceków definicji „instytucji finansowej” użytej w Rekomendacjach Grupy do Spraw Działań Finansowych (ang. *Financial Action Task Force*).
- lub
- ◆ zakład ubezpieczeń.

FATCA

obowiązki IRGIT i Członków

- ♦ Izba została zarejestrowana w rejestrze prowadzonym przez amerykańskie organy podatkowe i uzyskała numer GIIN,
- ♦ W związku z powyższym, jest zobowiązana między innymi do:
 - ♦ identyfikowania amerykańskich rachunków raportowanych,
 - ♦ pozyskiwania i przekazywania Ministrowi Finansów informacji o amerykańskich rachunkach raportowanych, oraz informacji o niewystępowaniu w stosunku do prowadzonego rachunku finansowego okoliczności skutkujących powstaniem obowiązków raportowania dla potrzeby Umowy FATCA.
 - ♦ w tym celu, Izba musi uzyskać oświadczenia od swoich Członków o statusie dla potrzeb FATCA,
 - ♦ brak uzyskania oświadczenia od Członka, jak również uzyskanie oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym i prawnym wiąże się z negatywnymi konsekwencjami prawnymi.

- ♦ pierwsze raportowanie, również zerowe, odbędzie się do dnia 30 czerwca 2016 roku.

Dziękujemy za uwagę

agnieszka.zdanowska@irgit.pl

agnieszka.wesolowska@taxinn.pl